

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตร การทำยาตมสมุนไพร
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรานกระต่าย

*****

ความเป็นมา

ในสภาพปัจจุบันประชาชนต้องประสบปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้น แต่รายได้ที่หาเลี้ยงครอบครัวไม่เพียงพอจ่าย เกิดปัญหาการกู้หนี้ยืมสิน และปัญหาการว่างงาน หนทางหนึ่งของการพัฒนาชุมชน คือ การส่งเสริมอาชีพ และให้ความรู้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยในชุมชน เพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และส่งเสริมให้ประชาชนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดปัญหาการว่างงาน ปัจจุบันมีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ การจัดการทรัพยากรครอบครัวเกษตรกรและชุมชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น พึ่งพาตนเองได้ เป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว การแปรรูปสมุนไพร (การทำยาตมสมุนไพร) คือ การเปลี่ยนแปลงสถานะของสมุนไพร ให้ แตกต่างไปจากเดิม เพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น สมุนไพรมีหลายชนิด และมีสรรพคุณทางยาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษา รูป รส กลิ่น สี และชื่อสมุนไพร จึงเป็น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ เพื่อให้การแปรรูป สมุนไพรมีคุณภาพดี ตลอดจนการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพใกล้เคียงผลิตภัณฑ์เดิมมากที่สุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์บางประเภทไม่สามารถคงสภาพอยู่ได้นาน การแปรรูป จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีต่อการแปรรูป คงไว้ซึ่งคุณค่าและสรรพคุณที่ดีของพืชสมุนไพร

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและตอบสนองกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ จึงได้จัดกิจกรรมการศึกษาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง รูปแบบกลุ่มสนใจ หลักสูตร การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ จำนวน 5 ชั่วโมง ขึ้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจในตำบลให้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ

4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ

5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ
2. เพื่อให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย
3. เพื่อให้มีรายได้เสริมจากอาชีพหลัก

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน	5	ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี	1	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	4	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่องที่ 1 ช่องทางการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)จำนวน 30 นาที

- 1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ
- 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)
- 1.3 แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)
- 1.4 การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)

เรื่องที่ 2 ทักษะในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร) จำนวน 3 ชั่วโมง

- 2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)
- 2.2 การทำการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)
- 2.3 บรรจุภัณฑ์การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)

เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)
จำนวน 30 นาที

- 3.1 การเลือกทำเลที่ตั้งร้าน
- 3.2 การจัดและตกแต่งหน้าร้าน
- 3.3 การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน
- 3.4 การขาย 3.5 การส่งเสริมการขาย
- 3.6 การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย

เรื่องที่ 4. โครงการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)

จำนวน 1 ชั่วโมง

- 4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ
- 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ
- 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ
- 4.4 การเขียนโครงการอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. การบรรยาย
2. การสาธิต ทดลอง
3. การศึกษาดูงาน
4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์บทเรียน
5. การฝึกปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล, วิทยากรผู้ชำนาญ
3. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดผลประเมินผล

- 1.การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
- 2.การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบ

หลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

- 1.มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 2.มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 3.มีผลงานที่มีคุณภาพ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

หลักฐานการผ่านการอบรม

วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

หลักสูตรการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร) จำนวน 5 ชั่วโมง

จุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ	เนื้อหาวิชา	วิธีสอน/ กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง		สื่ออุปกรณ์	การประเมินผล
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
<p>เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ</p> <p>1.อธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพขายช่องทางการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ</p> <p>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.3 แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.4 การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพขายช่องทางการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ</p> <p>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.3 แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.4 การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p>	<p>วิทยากรอธิบายจากใบความรู้</p>	30 นาที	-	-ใบความรู้	- ความสนใจ

จุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ	เนื้อหาวิชา	วิธีสอน/ กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง		สื่ออุปกรณ์	การประเมินผล
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
<p>เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ</p> <p>1. อธิบายทักษะในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.2 การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.3 บรรจุภัณฑ์การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ วิธีทักษะการประกอบอาชีพการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัตถุดิบการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>- ส่วนผสม การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>- ขั้นตอนการทำ การแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>2.บรรจุภัณฑ์</p>	<p>1.วิทยากรอธิบายจาก ใบใบความรู้</p> <p>2.วิทยากรอธิบาย พร้อม/สาธิตวิธีการทำตามขั้นตอน</p> <p>3. ผู้เรียนปฏิบัติชิ้นงาน</p> <p>4. วิทยากร และผู้เรียน สรุปร่วมกัน</p> <p>5. ผู้เรียนส่งชิ้นงาน / วิทยากรตรวจผลงาน</p>		3 ชั่วโมง	-ใบความรู้	-ความสนใจ/ ความตั้งใจ -การปฏิบัติ -ผลงาน/ผลการปฏิบัติ/ชิ้นงาน
<p>เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ(การทำยาต้มสมุนไพร)</p> <p>1.1 การเลือกทำเลที่ตั้งร้าน</p> <p>1.2 การจัดและตกแต่งหน้าร้าน</p> <p>1.3 การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน</p>	<p>ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ การให้บริการ</p> <p>1. หลักการบริการ</p> <p>2.การจำหน่ายสินค้า</p>	<p>1.วิทยากรอธิบายจาก ใบความรู้</p> <p>2.วิทยากรอธิบาย พร้อม/สาธิตวิธีการทำตามขั้นตอน</p> <p>3. ผู้เรียนปฏิบัติชิ้นงาน</p>	30 นาที		-ใบความรู้	-ความสนใจ/ ความตั้งใจ -การปฏิบัติ -ผลงาน/ผลการปฏิบัติ/ชิ้นงาน

จุดประสงค์เชิงปฏิบัติการ	เนื้อหาวิชา	วิธีสอน/ กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง		สื่ออุปกรณ์	การประเมินผล
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
1.4 การขาย 1.5 การส่งเสริมการขาย 1.6 การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย		4. วิทยากร และผู้เรียน สรุปร่วมกัน 5. ผู้เรียนส่งชิ้นงาน / วิทยากรตรวจผลงาน				
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้โครงการประกอบ อาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร) 1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ 2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 3 องค์ประกอบของโครงการ อาชีพ 4 การเขียนโครงการอาชีพ	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ โครงการ ประกอบอาชีพธุรกิจการแปรรูปสมุนไพรเพื่อสุขภาพ (การทำยาต้มสมุนไพร) 1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ 2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ 3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ 4 การเขียนโครงการอาชีพ	วิทยากรอธิบายจากใบ ความรู้		1 ชั่วโมง	-ใบความรู้	- ความสนใจ

.....งานหลักสูตร

(นางสุกัญญา นิลรัตน์)

งานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(.....)

ครูผู้สอน/วิทยากร

.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาวญาณัฐนิษฐ์ พุทธกุลหิรัญเมธา)

หัวหน้างานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายเสวียน พลทรัพย์) ประธานกรรมการสถานศึกษา

.....ผู้อนุมัติ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.ระดับอำเภอพรานกระต่าย